

»Lex VGR« satte käppar i hjulet för privata entreprenörer:

# Patienterna förlorarna när överlåtelse försvåras

Västra Götalandsregionen spelar ett högt och oetiskt spel med allmänläkarna, vilket förhindrade ersättningsetableringar, menar Svenska privatläkarföreningen.

**D**en 1 april 2009 återinfördes rätten till så kallad ersättningsetablering. I samband med detta genomfördes även ändringar i lagen om läkarvårdsetableringen (LOL, »taxan«), vilket fick till följd att rätten att överlåta sin etablering dessvärre fick undantag. Undantagna från lagen om ersättningsetablering blev »de läkare som redan har eller kan få rätt till offentlig ersättning för sina hälso- och sjukvårdstjänster inom ramen för valfrihetssystem«.

Än så länge har det bara drabbat allmänläkarna, men med ett införande av specialvård enligt lagen om valfrihetssystem (LOV), som redan är i startgroparna i Stockholm, kan det olyckliga tillägget i LOL komma att omfatta fler berörda läkarmottagningar verksamma på taxan.

**I Sverige arbetar** för närvarande cirka 450 allmänläkare enligt lagen om läkarvårdsetableringen. Många kollegor närmar sig pensionsåldern och har varken intresse av eller möjlighet att låta verksamheten ingå i landstingens vårdvalsystem. Vi vet (via enkäter) att hälften av kollegorna på grund av värddvalen kommer att stänga sina mot-



**GUNNAR WELANDER**  
ordförande, Svenska privatläkarföreningen  
gunnar.welander@sif.se

tagningar inom kort, vilket kommer att få till följd att närmare 500 000 patientbesök kommer att försvinna över en natt.

Många av dessa allmänläkare väntade på att ersättningsetablering skulle återinföras, och besvikelsen var stor när tillägget om undantag i lagen blev känt. Att undantag infördes har av en enad omvärld ansetts bero på att Sveriges Kommuner och landsting, SKL, kohandlade med departementet. Om undantaget inte infördes skulle SKL inte säga ja till värddvalsreformen.

**I några landsting/regioner** hade värddval införts redan innan lagändringen kom till stånd (Halland, Stockholm och Västmanland). Vårdval infördes därefter i maj 2009 i Skåne (kallat Hälsoval), och i samband med årsskiftet blev värddval obligatoriskt i hela landet. Även om några landsting släpar efter har ännu inget vägrat. Norr om Dalälven blir det dock tufft för privata vårdgivare att etablera sig. Där är nämligen regelverken skapta för att försvåra för privata entreprenörer, bland annat genom för lågt satta ersättningar.

Välfungerande privata vårdcentraler, som exempelvis den i Lycksele, kan komma att tvingas stänga.

I Västra Götalandsregionen (VGR) infördes värddval den 1 oktober 2009. Här fanns då fem månader (maj-

september) under vilka allmänläkare på taxan enligt lag var berättigade att överlåta sina etableringar. Hur många etableringar kom då att byta ägare? Inga!

**Politiker och tjänstemän i** Västra Götalandsregionen ville helt enkelt inte tillåta några överlåtelser utan tog lagen i egna händer. »Lex VGR« föddes, vilken säger att man inte behöver ta hänsyn till befintlig lagstiftning om andra regler kommer att gälla i framtiden.

De tiotal allmänläkare i regionen som ändå ville överlåta sina etableringar fick i detta läge juridisk hjälp via Läkarförbundet att överklaga Västra Götalandsregionens beslut.

Ett samlat överklagande lämnades in till länsrätten i Vänersborg. Innan beslut hann fattas förbrukades den tidslucka om fem månader som var en förutsättning för överlåtelse. Länsrätten i Vänersborg beslutade till förmån för allmänläkarna, det vill säga lex VGR avvisades.

Västra Götalandsregionen överklagade till kammarrätten i Göteborg, utan framgång. Länsrättens bedömning stod sig i kammarrätten.

**I förhoppning om** att undkomma kännbara skadestånd har nu Västra Götalandsregionen erbjudit dessa allmänläkare att annonsera ut sina etableringar till försäljning. Problemet är bara att det i dagsläget inte längre kan ske någon överlåtelse utan lagöverträdelse, en intresserad spekulant är ju förhindrad enligt lag att överta etableringen. Moment 22.

Västra Götalandsregionen

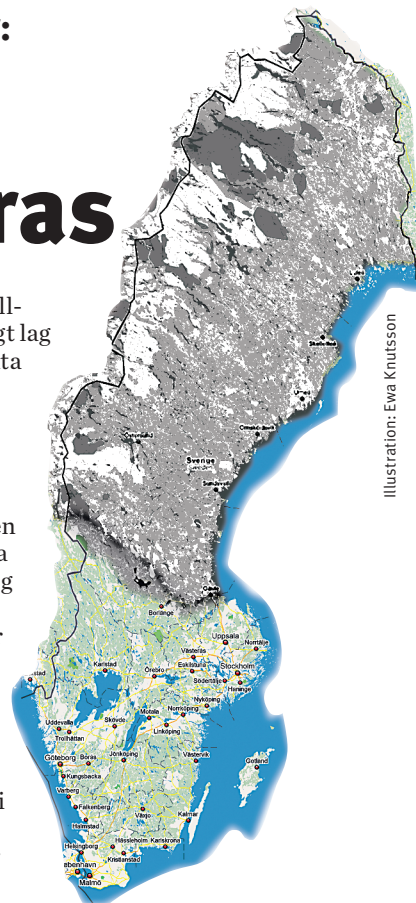


Illustration: Ewa Knutsson

**Norr om Dalälven** blir det tufft för privata vårdgivare att etablera sig, menar Svenska privatläkarföreningen. Regelverken försvåras för privata entreprenörer, bland annat genom för lågt satta ersättningar.

spelar ett högt och oetiskt spel med allmänläkarna i denna fråga. Det gör de också med kollegorna som satsat på värddval i regionen.

Här finns sammantaget underlag för många fler debattartiklar och material nog att fylla en uppsjö av parmar hos Konkurrensverket. Västra Götalandsregionen gör, som många av sina »kollegor« i landstingsvärlden, allt för att säkra den egna verksamheten.

**Nepotism?** Ja, det återstår att se vad domen blir framöver. Vad den än blir så är det som vanligt patienterna som blir de stora förlorarna.

■ **Potentiella bindningar eller jävsförhållanden:** Inga uppgivna.